

Bemærkninger til lovforslaget

Med fremsættelsen af nærværende lovforslag, der — bortset fra de nedenfor angivne fravigelser — er enslydende med det af befolkningskommissionen af 1935 i betænkning III udarbejdede lovforslag, tilsigter forslagsstillerne at forelægge det nu 11 år gamle forslag til rigsdagens afgørelse.

Forslagsstillerne har kun foretaget ændringer i § 1, stk. 1, § 3, stk. 3, og § 11, stk. 3, samt i § 16 (ikrafttrædelses- og bortfaldsbestemmelser), hvilke ændringer væsentlig skyldes det ændrede prisniveau. Da man imidlertid har anset det for mest hensigtsmæssigt, at de af befolkningskommissionen udarbejdede bemærkninger forelægges uændrede, har man ikke foretaget rettelser i de til ovennævnte paragraffer knyttede bemærkninger, men vedfører *efter* kommissionens bemærkninger forslagsstillernes egne bemærkninger til de foretagne ændringer i lovforslaget.

Til grund for nærværende lovforslag ligger de betragtninger, som befolkningskommissionen har gjort gældende i betænkningen angående mødres rettigheder i anledning af fødsel samt angående seksualoplysning, navnlig kapitlerne II og III. Ud fra den forudsætning, at opretholdelsen af folketallet og den deraf nødvendiggjorte forøgelse af fødselshyppigheden er af direkte interesse for hele samfundet, har befolkningskommissionen ment det rigtigt at foreslå, at de udgifter, der er forbundet med en fødsel, ikke afholdes af den enkelte familie alene, men at en væsentlig del af disse udgifter overtages af samfundet, således at staten yder et tilskud til dækning af de udgifter, der er forbundet med hver enkelt fødsel, og således at de udgifter, der herved pålignes staten, skaffes dækket ved sædvanlig skattepåligning.

Udover denne hjælp må man erkende, at der gør sig særlige forhold gældende i de tilfælde, hvor kvinden har egentligt erhvervsarbejde udenfor sit hjem, og hvor den frihed omkring fødslen, som man mener hun bør have ret til at tage sig, vil medføre en nedgang i hendes arbejdsfortjeneste. For at ikke denne nedgang i arbejdsfortjeneste skal føre til det i befolkningspolitisk henseende uheldige

resultat, at hun ikke ønsker at sætte børn i verden, har man foruden at give regler for, i hvilket tilfælde hun skal tage fri, og i hvilket tilfælde hun kan tage fri fra sit arbejde, ønsket at tilvejebringe lovhjemmel for at yde hende en erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, samtidig med at man bl. a. også ud fra befolkningspolitiske synspunkter har ønsket at indføre et absolut forbud mod den afskedigelse, der alene har sin årsag i graviditeten eller fødslen. Om den nærmere forståelse af og begrundelse for de enkelte paragraffer skal man henvise til bemærkningerne til disse.

Til § 1.

Som det nærmere vil fremgaa af betænkningen, har kommissionen ment at burde foreslå, at moderskabsydelsen indgår som et led i den allerede bestående forsikringsordning, således som denne er fastlagt ved folkeforsikringsloven, dog at man under hensyn til moderskabsydelsens særlige karakter og befolkningspolitiske formål ikke har ment at kunne begrænse kredsen af de berettigede til de personer, der igennem en vis tid har været nydende medlemmer af en statsanerkendt sygekasse. Berettiget til ydelsen er herefter ethvert nydende eller bidragydende medlem af en statsanerkendt sygekasse eller sygeforening samt enhver kvinde, der kan godtgøre, at hun ikke opfylder helbredsbetingelserne for optagelse i sygeforsikringen og af denne grund ikke er medlem. Man er fra kommissionens side opmærksom på, at der herved skabes en ret for de bidragydende medlemmer til at opnå en ydelse, der skal administreres af sygekasserne, medens man hidtil har betragtet sygekassernes opgaver som strækkende sig udelukkende til kredsen af de nydende medlemmer af sygekasserne. Man har ikke ønsket at henlægge administrationen af moderskabsydelsen til de sociale udvalg af den grund, at de sociale udvalgs egentlige opgave er hjælpen til de trængende, medens man ved ydelsen af moderskabsydelsen principielt går langt udenfor denne kreds. Man har derfor ment det rigtigt at foreslå, at sygekasserne administrerer ordningen i alle tilfælde også for de bidragydende medlemmer.